

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 103

číslo: 9

26. února 2023

Cena: 12 Kč

Evropské stezky

Dne 1. ledna 2022 získala Česká republika jednorocní statut „**pozorovatelského státu**“ v řídicí radě **Evropského institutu kulturních stezek**. Tento institut sídlí na Ministerstvu kultury v Lucembursku a je podporován přímo Radou Evropy. Jedenáct již existujících kulturních stezek protíná Českou republiku, včetně Reformační stezky. Vláda ČR nevyužila svého předsednictví v Radě Evropy v druhé polovině roku 2022, aby přístupový proces ukončila; v únoru 2023 Česká republika stále není členským státem sítě evropských kulturních stezek.

Přitom dne 18. října 2022 se ve Štrasburku, v sídle Rady Evropy, uskutečnilo setkání správní rady EPA (Enlarged Partial Agreement on Cultural Routes of the Council of Europe) zástupců úřadů České republiky a zástupců Cyrilometodějské kulturní stezky (certifikované 2021) v rámci výstavy „Kulturní stezka Rady Evropy: Cyrilometodějská stezka – Zlínský kraj“. Tato výstava byla ke zhlédnutí během října 2022 v Evropském parlamentu ve Štrasburku.

Nová **Cyrlometodějská stezka** si klade za cíl zvýšit povědomí o společném evropském dědictví prostřednictvím koordinované sítě partnerů v České republice a v různých evropských zemích. Přispívá k rozvoji kulturní spolupráce v celé Evropě a ilustruje naši společnou kulturu a dědictví spojené s odkazem Cyrila a Metoděje. Stezka je také platformou pro mezikulturní dialog, vzájemný respekt, sociální soudržnost a porozumění dosažené prostřednictvím kultury, cestovního ruchu a umění.

Na Cyrilometodějské stezce, která začíná v Roztokách u Prahy a končí ve Vranově u Brna, leží také Sázava, a proto letošní akce na Sázavě nabízíme všem, kdo se rozhodnou putovat za kulturními kořeny Slovanů. Cyril a Metoděj jsou symboly kulturního dialogu mezi východním a západním křesťanstvím, proto je letošní **XXIII. ročník Poutí na Sázavě**, organizovaný CČSH, posunutý na sobotu **27. května 2023**. Slovanské pravoslavné církve slaví totiž Cyrila a Metoděje 11. 5. (24. 5. občanského kalendáře), kdy podle tradice Cyril a Metoděj ze Soluně na Velkou Moravu přišli. Historicky je však doloženo pouze to, že se tak stalo na jaře 863.

Putování má široce kulturní rámec, v němž se každoročně realizují bohoslužby, koncerty, divadlo, zážitkové hry pro děti a rodiče a workshopy, výtvarná soutěž atd. Mezi pozvanými budou letos ekumeničtí partneři, kteří cyrilometodějskou tradici také ctí, především římskokatolická a pravoslavná církev, včetně ukrajinských hostů.

Jiří Bochez

Učiň mne, Pane, nástrojem

Zamyšlení nad biblickými texty

2 Pa 5,6-7.13-6,2 / 1 K 3,9-11.16-17 / J 2,13-22

V textu Druhé knihy Paralipomenon čteme o tom, jak byl posvěcen Jeruzalémský chrám. Slovo „paralipomenon“ znamená něco jako „to opomenuté“. „Knihy opomenutých (věcí)“ vlastně znovu vyprávějí příběhy izraelského a judského království z pohledu poexilního kněžstva. Tam hraje chrám naprosto ústřední roli. Je to vlastně jediná instituce, která byla obnovena po babylonském zajetí. Poexilní Izrael – to je chrámové společenství v čele s veleknězem.

Z I. Listu Korintským zaznělo, že křesťané (z Korinta i odkudkoli jinud) jsou Boží pole a stavba. Jejím základem je Kristus sám. Bůh sám svým evangeliem pěstuje dobrou setbu na svém poli a staví si dům. „Boží chrám je svatý. A ten chrám jste vy.“ Chrám vlastně není kamenná stavba, ale my lidé. Živý dům, mezilidské vztahy, mezilidská komunikace, ve kterých chce přebývat sám Bůh.

A nakonec si z evangelia připomínáme, že skutečným chrámem je Kristovo tělo. Jeho pozemská

existence mezi námi. Tady působí Bůh. Zde slyší naše modlitby, odtud mluví své Slovo a žehná. Zde se nám dává v oběti. Tím tělem se stáváme i my, jsme tělo Kristovo. Zaznívá tam také myšlenka obnovy, vyčištění chrámu. To je možná pro nás důležitý akcent. Bůh si buduje chrám a očisťuje ho. Protože během času se v něm nahromadí kdeco. Kdysi to sloužilo a mělo svůj význam, ale teď už to tam „jen zůstalo“. Očišťování chrámu se týká i nás. Je důležité, abychom Božím působení nebránili, ale naopak byli pro ně otevření.

My jsme – společně – Božím chrámem. Uvědomme si své duchovní základy: kdo jsme a proč tu jsme. Svět, v němž před 103 lety byla vyhlášena církev československá, se dost odlišoval od toho našeho současného. Dějinný odstup nám ale lépe dává poznat, že myšlenky a odvaha zakladatelů jsou stále aktuální výzvou. Ne, abychom opakovali stále to, co zaznělo ve dvacátých letech dvacátého století.

Je třeba, abychom se odvážili ve

Dokončení na str. 2

Půst v 21. století

O půstu v životě Božího lidu staré smlouvy se dovídáme z Pisma. Jako snad u všeho, co se příliš institucionalizuje, se z něho v průběhu času začal vytrácet smysl. Ježíš zdůrazňuje jiné hodnoty, postní praxe u něho ustupuje do pozadí, nicméně On sám, individuálně, mimo jakákoli pravidla, absolvoval dlouhý 40denní půst v odloučení na poušti, během něhož byl pokoušen od ďábla. Tento půst byl Jeho osobním činem, bez nějaké nápadné prezentace. Můžeme se jen dohadovat, do jaké míry byl příčinou pokušení, které po něm následovalo, a do jaké zdrojem síly tomuto pokušení nepodlehnutí. Při těchto úvahách ovšem stejně skončíme u toho, že vztah Ježíšova plného lidství a plného božství leží mimo náš rozum.

Postní praxe jednotlivých křesťanských církví je různá. A jde jednak o to, kdy se postit, tak i o to, co půst znamená, čeho se člověk během něho zříká. Římskokatolická církev drží jako postní den v týdnu pátek a před Velikonocemi čtyřicetidenní postní období, které začíná na Popelčnický středu, což je 46 dní před svátkem Ježíšova vzkříšení; nepočítá se totiž do něho 6 postních nedělí. V tradičním pojetí při tom jde o zdržování se určitých pokrmů, případně o sexuální zdrženlivost. - Institucionální půst v životě protestantských církví ustoupil hodně do pozadí. Reformace se nestaví proti půstu jako takovému (jak si někteří členové církví vycházejících z reformace myslí), avšak před formou zdůrazňuje jeho obsah, vnitřní smysl. Střídmost by se měla stát součástí celého křesťanova života, nezávisle na dni v týdnu či ročním období. Nicméně oněch necelých sedm týdnů před Velikonocemi bývá v reformačních církvích přijímáno jako postní období.

Postní újma od jídla kromě jiného je připomenutím, že Boží dary, potřebné pro život, nejsou jen pro mne, nýbrž mají být sdíleny s druhými lidmi. Je jich dostatek pro naše potřeby, avšak nejsou k tomu, aby se jimi plýtvalo či aby byly zneužívány či nadužívány. Půst tak orientuje lidskou mysl od vlastního „já“ k druhým lidem a k celému stvoření. Jako takový je nesmírně užitečný a potřebný, i když jeho konkrétní forma může být hodně rozmanitá.

Ještě na počátku minulého století naprostá většina obyvatelstva pracovala v zemědělství, tedy jejich ekonomická činnost se týkala opatrování potravy. Dnes je situace jiná. Podstatně více než dříve si uvědomujeme vzácnost dalších komodit (tedy Božích darů). Úvahy o půstu a postní praxi se tak přirozeně rozšiřují na další potřeby k životu, především na energii. Ruská agrese na Ukrajinu nám tuto sku-

tečnost nepřehlédnutelně připomíná. A tak bychom si v postním období měli připomenout, že nám opravdu stačí méně, než spotřebováváme, že nemusíme náš pozemský domov tak ruinovat svými nároky a požadavky. Mějme na mysli zvláště energii. Je dobře, že její spotřeba v posledních měsících poklesla. Po dlouhá léta ovšem její spotřeba rostla, což není dobré svědectví o nás a našem způsobu života. Nejde jen o konečnou spotřebu v našich domácnostech, nýbrž i o spotřebu při výrobě předmětů, které si pořizujeme, a to často stále na kratší a kratší dobu, a třeba i zbytečně, neboť je nepotřebujeme. Když čtu o nátlaku na majitele aut, aby stará nahrazovali novými, vzpomenu si na souseda z dětství, který svou Pragu Alfu užíval téměř padesát let. Že stará auta jsou neekologická? To bohatě vykompenzoval tím, že nikdy nejezdil zbytečně. Když ovšem někdo v širokém okolí potřeboval nějak autem pomoci, třeba odvézt do nemocnice či převézt přiměřený náklad, nikdy neodmítl.

Současný stav ekonomiky motivuje k omezování. Ukazuje se, že naše náročnost a nestřídmost znamená slepou uličku, či spíše širokou slepou ulici, připomínající širokou cestu z Ježíšova Kázání na hoře. Postní období je vhodnou příležitostí místo péče o opatrování hmotných statků a jejich užívání věnovat čas a prostor v našich myslích úvahám o dobrém hospodaření vzácnými Božími dary a jejich spravedlivém sdílení.

Jiří Nečas

Jazyková poznámka: Při skloňování slova půst se dříve „ů“ z nominativu měnilo v „o“ v ostatních pádech. Celkem nerad jsem od této praxe ustoupil, nicméně kapituluji před invazí anglického slova „post“, jež vyvolává asociace skromnosti na hony vzdálené.

Ohlédnutí za pomocí Ukrajině

24. února 2023 uběhnul přesně rok od ruské invaze na Ukrajinu, kdy situace eskalovala a vyústila v otevřenou válku. Husitská diakonie a Církev československá husitská ruskou invazí odsoudila a okamžitě vyhlásila veřejnou finanční sbírku na pomoc lidem zasaženým válečným konfliktem k zajištění potravin, léků, zdravotnického vybavení a dalších základních potřeb.

Během krátké doby se podařilo shromáždit téměř milion korun. Největší část peněz putovala do konfliktem zasažených oblastí na Ukrajině.

V dubnu se ve spolupráci s organizací Adra podařilo dostat mezi lidi zasažené válkou potravinovou pomoc. Část peněz byla využita na pomoc uprchlíkům z Ukrajiny na území České republiky, například na ubytování v pražském Hotelu Legie, který provozuje

Zdroj: www.husitskadiakonie.cz

Československá obec legionářská. Azyl v hotelu našlo na 170 lidí - v drtivě většině maminek s dětmi a zhruba polovinu z nich tvořili Volynští Češi.

Kromě finanční pomoci poskytla Církev československá husitská v součinnosti s Husitskou diakonií ubytovací kapacity. Celkově se podařilo ve farních bytech, objektech církve či modlitebnách nabídnout střechu nad hlavou pro zhruba 230 uprchlíků. Náboženské obce také pořádaly vlastní materiální i finanční sbírky, otvíraly ukrajinská rodinná centra.

Kromě ubytování na farech a v dalších objektech církve byly zprostředkovány nejruznější volnočasové aktivity a také výuka češtiny. V Hradci Králové vzniklo například Ukrajinské rodinné centrum - místo pro setkávání, společné hry, výuku češtiny i modlitby. Ukrajinské děti a ženy se zapojily do kreslení, šití, probíhaly zde koncerty, divadlo a uprchlíci se kromě češtiny a základních frází učili také důležitá fakta o České republice.

V Olomouci se pro změnu vytvořila adaptační skupina ukrajinských předškolních dětí, které se před nástupem do školy intenzivně učily český jazyk se zkušenými pedagogy, samozřejmě byly také další aktivity a společné bohoslužby.

V Praze se podařilo uskutečnit projekt fotografií a kreseb ukrajinských dětí a jejich představ o budoucnosti bez války. Výstava byla k vidění od 8. června v Galerii kreativního centra na Staroměstském náměstí.

V listopadu proběhla konference, která byla společným ohlédnutím za dosavadní církevní pomocí ukrajinským uprchlíkům; uspořádala ji Ekumenická rada církvi v úterý 8. listopadu 2022 v Praze. Cílem setkání byla reflexe uplynulých devíti měsíců intenzivní pomoci, vzájemná inspirace a také sdílení plánů pro nadcházející období.

Konference byla prvním setkáním svého druhu, další budou následovat. Církev také vyjádřila ochotu spolupracovat a koordinovat společný postup v případě dalších uprchlických vln. Na pomoc jsou díky dosavadním zkušenostem připravené. A jsou připraveny pomáhat tak dlouho, dokud bude třeba. **redakce**

Z kazatelského plánu

1. neděle postní

Až mě bude volat, odpovím mu, v souzení s ním budu, ubráním ho, obdařím ho slávou, dlouhých let dopřeji mu do sytosti. (Žalm 91,15-16)

První čtení z Písma: Genesis 2,15-17; 3,1-7

Tužby postní:

2. Aby nám dal sílu sebe sama zapřít, svůj kříž pokorně nést a Krista následovat, modleme se k Hospodinu.

3. Aby upřímným pokáním a vnitřní očistou si naše srdce proměňoval, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Bože Vykupiteli, tvůj milovaný Syn obstál, když ho ďábel pokoušel. Pospěš nám na pomoc, neboť i na nás útočí různá pokušení. Dej, ať my všichni, jejichž slabost znáš, nalezneme záchranu ve tvé síle! Svým svatým Duchem nás osviť, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení z Písma: Římanům 5,12-19

Evangelium: Matouš 4,1-11

Verš k obětování: Žalm 91,4

Verš k požehnání (varianta I): Žalm 91,2

Verš k požehnání (varianta II): Matouš 4,10b

Modlitba k požehnání:

Bože Vykupiteli, zbav nás hříšných zvyklostí a daruj nám účast na tajemství spásy, jejímž příslibem nám jsou svátostné dary chleba a kalicha. Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 100, 156, 246, 324

Učiň mne, Pane, nástrojem

Dokončení ze str. 1
své době, s našimi možnostmi a prostředky být přítomni ve světě, žili zde s Bohem a poznávali jeho působení ve všem dobrém, pravdivém a krásném.

Rozvoj světa není úpadek. Je dobrý. Pravda Boží není uvězněna v minulosti. Děje se i dnes. Všude tam, kde jde o pravdu a o hloubku života, o pravdivost vztahů. Všude tam nás čeká Bůh. Všude tam nás čeká ukřižovaný a vzkříšený Pán. Mnohé jistoty se nám v poslední době ztratily. Náš svět se změnil. A dále se mění. Stále rychleji. Válka na Ukrajině; hrozba klimatické změny; neustále se zrychlující rozvoj informačních technologií a vědy se svými výzvami... To je svět, ve kterém žijeme. Ale v tomto světě lidé neztratili zájem o duchovní věci. Naopak. Jen k tomu nepotřebují prostředníky, zvláště tradiční instituce (jako třeba církve). Může nás to mrzet, může nás to štít, „můžeme s tím nesouhlasit, ale to je tak asi jediné, co s tím můžeme dělat“.

Ne, není. Můžeme to vzít jako výzvu. Ztráta tradičního postavení církve nemusí být vůbec na škodu. Naopak. Může to osvobodit i nás. Potřebujeme se učit novým věcem a vycházet na nové cesty. Potřebujeme se učit naslouchat a snažit se porozumět současné době i lidem. Nesoudit, nemoralizovat, nepoučovat, ale s láskou naslouchat. Znamená to pro nás vycházet z komfortní zóny svých zvyklostí; z toho, jak se to vždycky dělalo, jak jsme to vždycky dělali.

Církev může najít nové místo. Třeba se může stát domovem – útlukem pro unavené pocestné. Jako ti, kdo „vidí“ Neviditelného... klanějí se mu a slouží mu třeba v potřebných lidech a tvorstvu, můžeme se stát domovem, přístřeškem, útlukem pro pocestné.

Oproti minulé době to klade osobní nárok na každého jednotlivého věřícího. Na naši aktivitu. Nestačí jen se „vézt“ (být free rider, jak se dnes někdy říká. To je vlastně „černý pasažér“; ten, co se veze a neplatí) a nechat to na druhých.

Je třeba spoluutvářet, vytvářet společenství, zapojit se tím, co je třeba, co umím a co je mi blízké. Každý z nás. Potřebujeme se to učit. V tom všem smíme žít s důvěrou, že Kristus je uprostřed nás jako vnitřní světlo, jako hřejivý plamen Boží lásky... nejen pro nás, ale i pro naše – a hlavně pro naše – okolí. Když se odvážíme vyjít ven vstříc druhým a tomu novému, poznáme Toho, kdo je už dávno uprostřed nás. Ani jsme si to neuvědomili...

To dává důvěru do budoucnosti. Nevíme, co přinese. Je nejistá. Hodně nejistá. Mnoho věcí může úplně zaniknout. Mnoho zvyklostí nám může být odňato. Mnohé bude radikálně přetvořeno. A přece budeme mít budoucnost. Naši budoucnosti chce být Kristus.

Potřebujeme jen hledat, kde všude a jak v nás, mezi námi i kolem nás dnes působí. Věříme, že on nás nepouští, neopouští a ani neopustí.

Petr Šandera

(zaznělo při příležitosti výročí církve v lednu 2023)

Nad Písmem

Pokloň se a přijmi

Mt 4,1-11

Chléb a hry byly vždy podstatným předmětem zájmu člověka. Věděli to tu už dávní vládcové, kteří díky danému poznání dokázali ovládat i velkou část společnosti, předhazující jí něco málo pro žaludek i trochu té potěchy pro srdce. Chtělo to vždy jen přesvědčit daný dav, že je na něm, aby si vybral z předložených možností, že „zajišťovatel“ jídla i zábavy to s ním myslí dobře, protože vše, co on ve své dobrotě nabízí, je pro lid možným přínosem.

Už Eva s Adamem byli v té známé hře „zchytralého hada“ přivedeni k velmi lákavému ovoci. Ten starý příběh nám vypráví, že byli svobodní, a když pojedli, stýděli se, báli se, cítili se být podvedeni a svou nahotu překryli pouze říkavými listy. Ličení prvotního hříchu tak předkládá otisk nitra každého člověka, vyjadřuje lidské rozpoznání dobra i zla.

Naše poznání i celý náš život nese jistá omezení. Však také i my jsme podobně jako Adam s Evou propadli smrti a hrám života, které neumíme vždy ustát.

Evangelium předkládá velmi podivný příběh, v němž je „jakýsi“ Ježíš představen jako hrdina, který dokázal nahlédnout za oponu života a v nadhledu vidět vše z Boží perspektivy. Když lidé tomu příběhu naslouchají a je jedno, v jakém žijí století, mohou si připadat, že chléb, který je zde předložen, není pro ně dostatečný, a hra, která se tu s nimi hraje, je průhledná, chce je omezit, spoutat, ovládnout.

Jednoznačně je skutečností, že se vlastně nedá nic z vyprávění evangelia prokázat. Žádná skrytá kamera, věrohodný záznam, jak Ježíš je sám 40 dnů na poušti a pak k němu kdosi promlouvá, zatímco on zdatně na vše odpovídá. Kdo chce za evangeliem vidět lákání do pasti, toho nic jen tak nepřesvědčí. Jen světlo víry i přes lidskou nahotu dává spatřit, že Boží zvěst umožňuje člověku být touto všeho součástí.

„Toto je můj milovaný Syn, jehož jsem si vyvolil.“ (Mt 3,17) Tak popisuje evangelista Matouš, že promluvila nebesa k Ježíšovi při jeho křtu. A právě tehdy byl Ježíš Duchem vyveden na poušť, aby tam prožil, co to vlastně znamená být Božím Synem.

Je nám zde, sestry a bratři, předloženo, že Ježíš byl na poušti velmi tvrdě konfrontován s otázkou, zda je Božím Synem. Postil se čtyřicet dní a čtyřicet nocí. Není jasné, jak ten půst probíhal, zda jen a pouze pil vodu. Na každý pád je tu ale důležitá poznámka, že vyhladověl.

Byl tedy zcela u konce svých pozemských sil, byl vyčerpán a byl tedy podle všeho i na dně svých fyzických schopností. A přesně v té chvíli pro něj zaznívá: „Jsi Boží Syn. Nezdálo se ti to jen tam u Jordánu? Tak to prokaž! Můžeš teď pomoci sobě, když učiníš z kamenů chléb a jednu třeba pomůžeš i lidem. Rozdávát chléb je dobré a pomáhat může být snadné...“

Takové otázky byly před Ježíše postaveny a on jimi postupně procházel. Jako ten pověstný had se před Ježíšem „kroutily“ stále další otázky. „Pokud jsi Syn Boží, tak se ti nemůže nic zlého stát. Půjdeš se přesvědčit? Ty klidně můžeš. Jistě nenarazíš ani nohou na kámen. Žádné zranění světa tě nečeká, každý tvůj krok je zde střežen anděly. Jsi vůdce světa? Pokloň se a přijmi, co je krásné, a tak je i lidem nabízeno.“

Poušť, chrám a hora jsou v evangeliu dějištěm otázek směřem k Ježíšovi. Ty otázky sice mají punc jakési legendy, ale zároveň jim všichni můžeme lidsky velmi dobře rozumět. Ježíšovy odpovědi jsou ve zkratce vyjádřením celého jeho života, smrti a vzkříšení. Jeho odpovědi nejsou jen dokladem hrdinství nebo nápovědy, jak máme odpovídat na pokušení, která přicházejí také k nám. Vyjadřují možnou důvěru, že Bůh Otec nám nepředkládá jen jakýsi laciný chléb, hru, v níž vyniká naše slabost a obnaženost.

Víra nemusí být chabým „říkavým listem“, stejně jako přijetí Kristovy oběti nás nevolá pouze k pokání a nepřijemnému vědomí, že stále v mnohém selháváme. Bůh Otec, jak smíme věřit, nás sytí láskou a dává pochopit, že dějiště veškerého života má svůj přesah a cíl. Evangelium je dobrou zprávou, která se sice nedá průkazně dokázat, ale smíme v ni věřit.

Můžeme tak opět projít postním časem a těšit se ze zvěsti Velikonoc. Amen.

Pavel Pechanec

Nebeský Otče, děkujeme,

že svou láskou překrýváš veškerou naši slabost, zranitelnost i pýchu a voláš nás v Kristu k sobě.

Děkujeme, že nás sytíš svou milostí a dáváš nám poznat svou blízkost.

Prosíme, spravuj nás i letos v čase postu, ať jsme tvou pomocí všem, kdo jsou kolem nás.

Amen.

Já a Ty: věčné setkávání v milosti Boží

Dne 8. února se ve Vídni před 155 lety (v roce 1878) narodil židovský filosof Martin Buber. Kromě svého působení v rámci německy mluvících univerzit, kde studoval filosofii, hudbu, germanistiku a literaturu a později i přednášel, a pregnantního překladu biblického textu do němčiny (spolu s Franzem Rosenzweigem; snažili se uchovat význam hebrejského originálu), se také podílel spolu s Teodorem Herzlem na sionistickém hnutí a v poválečné době se zasazoval o vyrovnání s palestinskými obyvateli Izraele po jeho vzniku v roce 1948.

Velký vliv na formování jeho osobnosti mělo setkání s východoevropským chasidismem, tak jak jej zažil skrze osobnost svého dědečka Salomona Bubera, neboť u svých prarodičů v ukrajinském Lvově trávil po rozchodu svých rodičů většinu dětství a dospívání. Jeho dědeček, úspěšný bankovní ředitel, byl také vynikajícím znalcem židovské tradice a Talmudu. Ve své pozdější knize Život Chasidů, v části *Má cesta k chasidismu*, se o něm zmiňuje: „*Jeho světem byly midraše (výklady biblického textu) a Salomon Buber v tomto světě žil s úžasnou soustředěností duše a v nesmírném pracovním vypětí.*“ Vzápětí přiznává, že dokud bydlel u dědečka, byl připoután ke kořenům židovské tradice, jakmile se od nich vzdálil, pohltil jej vír doby. A trvalo to chvíli, než se k těmto kořenům znovu vrátil.

Jeho cesta ke studiu filosofie začala již na gymnáziu ve Lvově, kde jej dočasně (ostatně jako mnoho jiných v té době) zaujala filozofie Friedricha Nietzscheho, na univerzitě v Lipsku je také zaujat hudbou, zejména bachovskou tradicí, ve švýcarském Curychu si přibírá ke studiu i další obory, kromě filozofie také germanistiku, literaturu a dějiny umění. Zde se také seznamuje se svou budoucí ženou Pavlou Winklerovou, v té době rovněž studentkou germanistiky, která pod pseudonymem Georg Munk publikuje svou první poezii a později píše i romány.

Již za svého pobytu ve Vídni se seznamuje s Teodorem Herzlem a připojuje se díky němu k nově vznikajícímu sionistickému hnutí. Jejich cesty se ale později rozejdou. Zatímco Herzlovi šlo zejména o založení židovského státu na území Palestiny, Buber sleduje především židovské náboženství a kulturu jako projev národní identity, jde mu o obnovu židovského společenství uvnitř.

A tak paradoxně díky setkání se sionismem se Buber čím dál tím více začne obracet ke svým kořenům a znovu se přiklání k chasidismu, kterým se začne od roku 1902 znovu intenzivně zabývat. V té době vydává několik sbírek chasidských příběhů a mýtů a pracuje jako redaktor v různých židovských časopisech. Za první světové války zakládá také výbor na podporu východoevropských Židů.

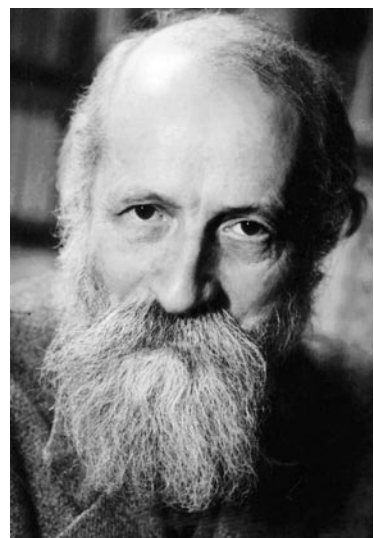

Foto: wikipedia.org

Ve dvacátých letech píše své vrcholné filosofické dílo „*Já a Ty*“ a zároveň se intenzivně věnuje společně s přítelem Franzem Rosenzweigem zmíněnému biblickému překladu, který měl za cíl přiblížit německý překlad co nejvíce hebrejskému originálu.

Knihy „*Já a Ty*“ je jedinečným příspěvkem k filosofii dialogu. Rozlišuje dvě základní roviny vztahu – „*Já-Ty*“ a „*Já-Ono*“. Zatímco v postoji „*Já-Ono*“ člověk kategorizuje, co je od něj odděleno, a zachází s tím jako s věcmi, které zakouší a užívá, rovina vztahu „*Já-Ty*“ je rovinou osobní: projevuje se jednak v dialogu s Bohem, jednak při dialogu s druhými. A tento dialog je podle Bubera věčným setkáváním, které se děje v milosti Boží. Tento vztah je bezprostřední; nelze v něm však setrvat věčně, proto mezi „*Já-Ty*“ a „*Já-Ono*“ neexistuje ostrá hranice, protože se vzájemně prolínají. V tom podle autorových slov spočívá melancholie lidského údělu, „*že každé Ty se v našem světě musí stát pouhým Ono. Jakmile se vztah naplnil nebo jakmile do něho pronikl nějaký prostředek, stává se Ty předmětem mezi předměty ...*“

Začátkem třicátých let se Martin Buber stává profesorem židovského náboženství a etiky na univerzitě ve Frankfurtu nad Mohanem, po nástupu Hitlera k moci však rezignuje a kvůli silicím tlaku nacismu odchází do Jeruzaléma, kde začíná vyučovat na Hebrejské univerzitě antropologii a sociologii. Po druhé světové válce se účastní diskusí o budoucím státu Izrael. Hájí význam židovského náboženství, zasazuje se ale také o spravedlivý mír s Palestinci. V padesátých letech cestuje a přednáší po Evropě i v USA a získává řadu cen a vyznamenání...

Mezi Buberova další významná díla, která byla přeložena do češtiny, patří: *Obrázky dobra a zla*, *Cesta člověka podle chasidského učení*, *Život chasidů*, *Gog a Magog: chasidská kronika*, *Problém člověka*, *Chasidská vyprávění*, *Temnota Boží* a v nedávné době vydané knihy *Řeči o výchově*, *Příběhy rabiho Nachmana*, *Biblický humanismus* a *Cesta do utopie*.

Pavčina Dunovská

Patriarcha Církve československé husitské Tomáš Butta společně s Kulturní radou Církve československé husitské si Vás dovolují pozvat k setkání při příležitosti letošního 173. výročí narození

Tomáše Garrigua Masaryka,

které se koná pod záštitou

1. místopředsedkyně Poslanecké sněmovny
Parlamentu České republiky Věry Kovářové
v rámci projektu „*Naše a evropská společnost*“

v budově Poslanecké sněmovny
Parlamentu České republiky v Praze 1,
ve Sněmovní 1, v sále č. 205

v pondělí 6. března 2023 od 17 hodin.

V programu

úvodní pozdravy a projevy

Ing. Věra Kovářová, 1. místopředsedkyně Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR
ThDr. Tomáš Butta, Th.D., patriarcha ČČSH
Doc. ThDr. David Tonzar, Th.D., Dr. h. c., pražský biskup ČČSH

přednášky

Mgr. Jakub Smrčka, Th.D., ředitel Husitského muzea v Táboře
„*Česká reformace jako inspirace Masarykova myšlení*“

doc. Mgr. Jaroslav Šebek, Ph.D., DSc., historik,
pracovník Historického ústavu AV ČR, v. v. i.
„*Církev v době první republiky ve vztahu k prezidentu T. G. Masarykovi*“

Komorní sbor Mistra Jakoubka ze Stříbra pod vedením Hany Tonzarové

Potvrďte, prosíme, svoji účast do 28. února 2023 na adresu Kulturní rada ČČSH, Mgr. Oldřich Nováček, Wuchterlova 5, 160 00 Praha 6
nebo na elektronickou adresu: prilasky@ccsh.cz, kontaktní telefon: 737 279 993.

Projekt je uskutečněn za laskavé podpory Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky a Ministerstva kultury České republiky.

Jan Skácel

Dne 7. února jsme si připomněli výročí narození jednoho z nejvýraznějších českých básníků, jehož verše, zdánlivě tak prostě pojmenovávající věci kolem nás, nás oslovují současně svojí vnitřní moudrostí. Jana Skácela. Loni touto dobou uplynulo přesně sto let od jeho narození.

Moravský rodák studoval nejprve na gymnáziu v Břeclavi, později v Brně, kde v době války v roce 1941 odmaturoval. Patřil k ročníku totálně nasazených, a tak musel vzápětí odejít pracovat do Rakouska na říšské stavby. Po válce studoval na Filozofické a Pedagogické fakultě Masarykovy univerzity v Brně češtinu a ruštinu, studia ale nedokončil. Poté pracoval v deníku Rovnost jako kulturní referent, v roce 1954 odešel do literární redakce brněnského rozhlasu, kde zůstal až do roku 1963, kdy se stal šéfredaktorem kulturní revue Host do domu. V roce 1969 byl Host do domu zakázán a oficiálně nemohla vycházet ani Skácelova tvorba. V roce 1981 měl dovoleno publikovat, ale pouze v brněnském vydavatelství Blok. Zemřel těsně před koncem komunismu, symbo-

licky 7. listopadu 1989.

Jeho poezie je inspirovaná moravským folklórem, spjatá s venkovskou krajinou, sepjetím člověka i přírody. Svým prostým založením a prostoupením pokorou připomíná

také básně Františka Halase nebo Bohuslava Reynka.

Zaposlouchejme se ve vzpomínce do jeho veršů i do ticha, jež prosvítá mezi řádky.

Pavčina Dunovská

Jan Skácel

Vteřina v lednu

A den je tichý, křehký jako skořápka.
Uvnitř je slunce, také celé bílé.
I sníh je bílý, stromy, střechy, sníh. I tato vteřina, i tato bílá chvíle.

Naděje s bukovými křídly

novému ránu rožnem svíci
je neznámé a nemá tváře
jak anděl v dřevu lípy spící a čekající na řezbáře

někdy se anděl na nás hněvá
anděla máme každý svého
a naděje má z buku křídla a srdce z dřeva lipového

Chvíle

Za žádnou pravdu na světě.
Ale jestli chceš, za malý pětník ticha.

Je chvíle, která pŕtí krajinu.
Pokorný okamžik, kdy někdo za nás dýchá.

Roční doby a svátky očima zvířátek

Eva Buttová: Roční doby a svátky očima zvířátek. KAVA-PECH v Dobřichovicích 2022

V závěru loňského roku vyšla půvabná knížka sestry Evy Buttové Roční doby a svátky očima zvířátek, z níž některé části jsme otiskli i v časopise Cesta. Autorka postupně čtenáře provází ročními dobami a nejvýznamnějšími křesťanskými svátky, které si během roku připomínáme.

Zima a Nový rok jsou spojeny samozřejmě s adventem a svátky vánočními. Na začátku února jsou Hromnice - uvedení Ježíše do chrámu, na něž plynule navazují příběhy o dvanáctiletém Ježíši, Ježíšově křtu a povolání učedníků. Jaro nás provede velikonočními událostmi a léto Svatodušními svátky. Podzim je spojen nejen s poděkováním za úrodu, ale přináší též příběh o pastýři a ztracené ovečce a autorka v závěru knihy citlivě vypráví i o posledních věcech člověka a posledním soudu. Na mnoha místech jí ve vyprávění pomáhají různá zvířátka - ptáčkové, včelky, oslíci, kůzlata, což určité příběhy hezky oživuje a ještě více přibližuje dětským čtenářům. Jsem si ovšem jistá, že z knížky se mnoho zajímavého dozvědí i jejich rodiče či prarodiče. Je proto ideální ke společnému rodinnému předčítání. Knižka je doplněna krásnými barevnými obrázky Miroslavy Tomečkové a považují ji za velmi vhodný dárek k různým příležitostem. Zakoupit ji lze v knihkupectví Kalich.

Vydalo nakladatelství KAVA-PECH v Dobřichovicích,
ISBN 978-80-88326-37-3.

Jana Krajčířiková

Setkání křesťanů 2024

Milé sestry, milí bratři, dovolte, abych vás pozvala do braniborského města Frankfurtu nad Odrou, kde se uskuteční 7. - 9. 6. 2024 Setkání křesťanů (Christliche Begegnungstage).

Jde o mezinárodní ekumenickou akci, jejíž historie sahá do doby po pádu železné opony, kdy se poprvé v roce 1991 sešli křesťané z Německa, Polska a Československa z iniciativy tehdejší evangelické církve ve slezské Horní Lužici. Od té doby se zpravidla každé tři roky takto scházejí věřící z různých církví a zemí v některém z evropských měst. Postupem času se z lokálního setkání stala událost oslovující řadu církví ze střední a východní Evropy. Hostitelskými městy byly např. Görlitz, Český Těšín, Praha (2005), Bratislava, Drážďany, Vratislav (Wrocław) anebo Budapešť (2016).

Bohužel byla již tři desetiletí dlouhá tradice přerušena pandemií covidu. Přípravy na setkání se zastavily na jaře 2020 a organizátoři s obavami sledovali epidemiologickou situaci v Evropě. Hrozba nákazy a rušení hromadných akcí pominula, což znamená, že se znovu mohly rozběhnout přípravy na setkání, tentokrát ve Frankfurtu nad Odrou, kam by mělo přijet na začátku června 2024 asi 1500 návštěvníků. Hostitelská církev, již je EKBO (Evangelische Kirche Berlin - Brandenburg - schlesische Oberlausitz), již nyní spolupracuje s dalšími střední a východoevropskými protestantskými církvemi na přípravě programu i technickém a organizačním zajištění akce. Také naše církve se podílí na těchto přípravách a má v různých pracovních komisích mezinárodního přípravného výboru tři své zástupce.

Návštěvníci budou mít možnost zúčastnit se bohoslužeb, programu pro děti, workshopů na zajímavá témata, diskuzí i koncertů. Hlavním smyslem je ale setkání samotné. V čase války na Ukrajině a nejrůznějších názorových rozdělení v Evropě budeme mít příležitost prožít sílu víry budující společenství v naději, že můžeme oslovit ostatní lidi dobré vůle.

Motem frankfurtského setkání se stal verš inspirovaný listem Řimanům: „Nic nás nemůže rozdělit“.

Milé sestry, milí bratři, o průběhu příprav vás budeme prostřednictvím církevního tisku a webu informovat. Již nyní si ale prosím rezervujte místo ve svých kalendářích na příští rok, aby se setkání mohlo zúčastnit co nejvíce z vás.

Helena Smolová,
členka přípravného výboru CBT

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Pokušení na poušti

Vyberte z nabídky tři věty, které ďábel na poušti Ježíšovi opravdu řekl, a k nim tři Ježíšovy odpovědi.

1) Všechno ti dám, budeš-li se mi klanět.	a) Je psáno: Nejen chlebem bude člověk živ, ale Božím slovem.
2) Proměň písek ve vodu.	b) Je psáno: Nemáme Boha pokoušet.
3) Proměň kameny v chleby.	c) Je psáno: Nejen vody, ale i písku je třeba.
4) Skoč dolů, andělé tě zachytí.	d) Je psáno: Jedině Bohu se máme klanět.
5) Vzlétni vzhůru jako pták.	e) Je psáno: Lidé nemohou létat.

(Řešení z minulého čísla: Kdo tě prosí, tomu dej.)

Jana Krajčířiková

Pán povolal bratra předsedu rady starších v Příbrami Ing. Vladimíra Karla k sobě

Vážené sestry a vážení bratři,

Pán života a smrti povolal k sobě v pátek 10. února 2023 dlouholetého předsedu rady starších náboženské obce Příbram - Březové Hory br. Ing. Vladimíra Karla, který se ses. farářkou Janou Skořepovou a sestrou finanční zpravodajkou Bohunkou Hornofovou pečoval o zdravý růst víry v náboženské obci!

Mysleme v modlitbách na jeho manželku a celou rodinu a vyprošujme jim Boží posilu pro čas smutku! Necht' Pán církve dává bratru Vladimírovi lehké odpočinutí!

David Tonzar
biskup pražský

Poděkování Vladimíru Karlovi

V pátek 10. února 2023 ve tři hodiny ráno byl na věčnost povolán dlouholetý předseda rady starších příbramské náboženské obce CČSH Vladimír Karel. Rádi bychom tímto osobním svědectvím poděkovali Hospodinu, že nám Vladimíra poslal do života, že jsme se s jeho rodinou mohli upřímně sdílet nejen ve sboru, ale i v jeho domově. Hluboko v nás zůstane prožitek z adventní pobožnosti, kdy jsme společně se Štěpánkou, Ivčou a Jiřím zakusili projevující se Boží milost. Každý jeden z nás jsme u společného stolu u Karla doma cítili, jak se skrze vydávaná svědectví otevíráme pro Boží konání. Ve zběsile zrychleném světě, kdy si člověk nenajde čas pro člověka, lidství najednou rezonovalo s všeobjímajícím vnějškem.

Naše poslední osobní setkání připravila Prozřetelnost v předvečer Vladimírova odchodu do míst, kam nedokážeme nahlédnout, ale věříme, že jsou Božím prostorem míru a pokoje. Když jsme 9. února odpoledne odcházeli z oddělení paliativní péče v příbramské nemocnici, ani na chvíli nám na mysl nepřišlo, že se na pokoji č. 7 už nepotkáme. Děkujeme Ti, milý Vladimíre, za úsměv na tváři, za milé vzpomínání, za tu chvíli, kdy jsi zapomněl na bolest a společně jsme žertovali o sestřičkách, ale i za upřímné vyznání, jak je těžké nést kříž, ale také jak ho nadlehčuje vědomí sdílení se s milovanou rodinou, pocit, že moje práce v životě má smysl. Přes tělesnou slabost a křehkost na nás vzhlížela tvoje upřímná a prosvětlená tvář, vyzařující pokoj a smíření. Jsme vděční za společnou modlitbu Otčenáš před rozloučením. Cítili jsme nevšední intenzitu okamžiku, která se ještě znásobila ranní bolestivou zprávou.

Už jsi v laskavé dlani svého Stvořitele. Pošli nám, milý Vladimíre, několik paprsků radosti ze setkání s Pánem, aby prozářily, ulehčily a na pravou víru přivedly náš pozemský smutek.

Martin a Iva Jindrovi

foto: Karlovi - pobožnost 4. 12. 2022

Církev na cestě

V Praze se od 5. do 12. února 2023 konalo Evropské synodální shromáždění zástupců římskokatolické církve v rámci druhé, kontinentální fáze světového synodálního procesu. Ve středu 7. února 2023 zástupci Konference evropských církví (CEC) vedli ranní modlitbu, jmenovitě předseda CEC Christian Krieger a členka řídicí rady CEC, Dr. Valérie Duval-Poujol. Za českou Ekumenickou radu církví byl přítomný generální sekretář Dr. Petr J. Vinš a synodní senior ČCE Pavel Pokorný. Před ranní modlitbou byla v úvodní prezentaci připomenuta věta papeže Františka, kterou pronesl při audienci Jeho Svatosti Mar Awy III., katholicos-patriarchy Asyrské východní církve, dne 19. listopadu 2022: „Cesta synodality ... je a musí být ekumenická, stejně jako ekumenická cesta je synodální.“ Název pracovního dokumentu kontinentální synody, který slouží jako výchozí bod pro týdenní diskuse, byl „Rozšiřte prostor svého stanu“ (Iz 54,2).

Prof. Halík v úterní promluvě řekl: „Úkolem Světové biskupské synody je anamnéza. Je třeba připomínat, oživit a prohloubit dynamický charakter křesťanství. Křesťanství bylo cestou na počátku a má jí být i nyní a navždy. Církev jako společenství poutníků je živým organismem, což znamená být stále otevřený, proměňující se a vyvíjející se. Synodalita, společná cesta (synodos), znamená neustálou otevřenost vůči Božímu Duchu, skrze něhož žije vzkříšený, živý Kristus a který působí v církvi. Synoda je příležitostí ke společnému naslouchání tomu, co Duch říká církvím dneška.“

Zpracoval Jiří Bochez

